

При виконанні експортного дослідження, експерт не виявив ознаки важкого тілесного ушкодження. Проте є ушкодження які спричинили розлад здоров'я тварини і тривалу втрату роботоздатності терміном понад 21 добу. Такі ушкодження належать до середнього ступеня тяжкості.

За відсутності ознак тяжких і середньої тяжкості тілесних ушкоджень, експерт констатує легкі тілесні ушкодження. Вони можуть бути скороминущими, тривалістю не більше 6 діб або короткочасними, розладом здоров'я і втратою роботоздатності понад 6 діб не більше 21 доби, наслідками.

Висновки. Для правосуддя висновок судового експерта є доказом розкриття правопорушень. Саме визначення ступеня тяжкості у судовій експертизі є науково-обґрунтованою та надійною формою використання спеціальних знань в судочинстві. Вона впливає на підвищення доказової сили фактичних даних.

Список використаних джерел

1. Яценко І.В., Запара С.І., Захар'єв А.В. Сучасний стан та перспективи розвитку судово-ветеринарної експертизи в Україні. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики : Збірник наукових праць*. Харків : «Право», 2018. Вип. 18. С. 568-575.
 2. Правила судово-ветеринарного визначення ступеня тяжкості шкоди, заподіяної здоров'ю тварини (методичні рекомендації) / І. В. Яценко, О. І. Парилівський. Харків: ННЦ «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2020. 62 с.
 3. Лемішевський В. Судово-ветеринарна експертиза трупа собаки із ознаками насильницької смерті: огляд випадку. *Modern Methods of Diagnostic, Treatment and Prevention in Veterinary Medicine*: Conference (Lviv, November 18–19, 2021). Львів, 2021. С. 98–99.
- Turkmen Z., Zengin S., Genc M. K., Yayla M., Bulbul T. T., Mercan S. The Role of Forensic Veterinary ISSN 1995-6134 84 Forum Prava, 2023. 75(2). 65–88 (Research Article)
Toxicology in Pet Custody Cases. *J. Anal. Toxicol.* 2022. Vol. 46. Iss. 9. Pp. e239–e242.
<https://doi.org/10.1093/jat/bkac088> (дата звернення: 24.06).

ХВОРОБИ ВЕЛЬШ КОРГІ

Єлизавета ПИВОВАР, здобувач вищої освіти II рівня

Науковий керівник: **Марина СКРИПКА**,

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Актуальність. Вельш коргі – собака невеликого розміру, особливість якої полягає у схожості з лисицею. Для них характерне подовжене тіло з короткими лапами та стоячими великими вухками, що робить вихованця дуже симпатичним і милим на вигляд. Дана порода собак добре адаптується на нових територіях. Вони прекрасно відчують себе на фермах, на ділянках приміських будинків, в квартирах та навіть у гуртожитках. Для собаки головне, щоб поруч був господар. Проте незалежно від місця проживання, коргі потребують щоденних прогулянок на свіжому повітрі та ігор зі своїми близькими. Фізична активність здебільшого необхідна коргі для стимуляції роботи мозку. Найкраще підійдуть інтерактивні іграшки, та ігри на кшталт: «знайди заховане» або «принеси палицю». Якщо ігнорувати розумовий розвиток собаки, то характер вихованця може суттєво зіпсуватися. [1]

Хвороби породи Вельш Коргі можуть мати спадковий і набутий характер. У першому випадку недуг може проявлятися раптово і не залежати ні від віку, ні від статі, ні від умов утримання. Проте у другому випадку причина погіршення здоров'я -

неналежний догляд та недотримання базових профілактичних заходів, такі як вакцинація та проходження щорічного обстеження у ветеринарній клініці. Важливо розуміти, що більшість захворювань ефективно лікуються тільки на початкових стадіях, коли захворювання запущено, можуть виникнути серйозні ускладнення, які потребують негайного хірургічного втручання.

Мета. З'ясувати найбільш розповсюдженні захворювання собаки свійського породи Вельш Коргі.

Матеріали і методи. Моніторингове дослідження наукових джерел з обраної теми.

Результати. *Ожиріння.* Представники породи коргі є невибагливими в їжі, але не страждають на відсутність апетиту. У випадку підгодовування собаки їжею зі столу, не дотримання режиму годування та відсутність контролю за балансом у раціоні, вихованець почне стрімко набирати вагу. Симптомами недуги є поява задишки та швидка стомлюваність, при цьому вага тварини буде набагато перевищувати норму. Дану проблему зі здоров'ям у коргі не варто ігнорувати, оскільки ожиріння негативно вплине на роботу серця, травної системи, нирок та печінки.

Волога екзема – захворювання шкіри, яке спричинюється хвороботворними бактеріями. Основне джерело зараження – купання в природних водоймищах, звідки збудники захворюванню легко проникають у невеликі ранки, які є на тілі. Проявляється екзема як нестерпний свербіж, тобто тварина активно розчухує уражену ділянку тіла та намагається вигризти клаптики шерсті. Захворювання успішно лікується, проте господар має стежити, аби собака не розчісувала рани та не контактувала з іншими тваринами. 1

Дегенеративна мієлопатія – спадкове захворювання, яке проявляється здебільшого у зрілому віці (8-14 років). Дане захворювання вражає спинний мозок та часто починає розвиватися у цуценят. Симптоми проявляються зміною ходи: собака починає підштовхувати задні лапи, що нерідко призводить до здирання шкіри до крові. Крім того, можуть виникати труднощі із сечовипусканням. Недуга не завдає болю, проте не піддається лікуванню, що поступово призведе до паралічу кінцівок.

Глаукома – це підвищення внутрішньоочного тиску, що супроводжуватиметься порушенням зорової функції. Виділяють первинну та вторинну глаукому. Первинну відносять до невиліковних захворювань. Симптоми: помутніння рогівки, розширюються зіниці, практично немає реакції зіниць на світло, а також на препарати для звуження зіниць. Вторинна глаукова може виникати через ряд захворювань очей або після травм чи поранень ока (наприклад, запалення, кровотеча, підвивих кришталіка, проникаючі поранення). Симптоми: різко збільшується розмір ока, воно починає випинатися з орбіти до неможливості змикання повік, зіниці розширюються.

За перебігом патологічного процесу розрізняють гостру й хронічну глаукому. За гострої буде спостерігатися гостра сліпота на початку захворювання, крім того спостерігається дифузний набряк рогівки, в більшості випадків зіниця буде розширеною та практично не реагуватиме на подразнення світлом. Рання діагностика та своєчасне зниження внутрішньоочного тиску до нормальних показників можуть допомогти призупинити процес сліпоти.

Хронічна глаукома характеризується смугами на рогівці та утворенням чашоподібного поглиблення, яке знаходиться у диску зорового нерву. Якщо чашу буде добре видно через офтальмоскоп, то це значить, що тиск підвищений тривалий проміжок часу. Симптоми: напружене очне яблуко, розширюються зіниці, змінюється форма рогівки на більш опуклу, знижується її чутливість, за хронічного перебігу рогівка мутніє, ослаблюється гострота зору або зір втрачається. [2]

Лікування може бути медикаментозним або хірургічним, яке буде спрямоване на зниження внутрішньоочного тиску, нормалізацію обмінних процесів, а також на поліпшення кровопостачання ока за допомогою відповідних препаратів. Для запобігання висиханню рогівки, можуть призначатися спеціальні мазі. У випадку неефективного медикаментозного лікування, лікар може порадити прокол рогівки.

Синдром Елерса-Данлоса, також відомий як шкірна астения, відноситься до групи захворювань, що виникають через дефекти структури та вироблення колагену. Цей генетичний дефект призводить до аномальної будови колагенових волокон, та втрати щільності тканин суглобів з подальшим розвитком кульгавості. Симптоми проявляються з народження і можуть суттєво відрізнятися за ступенем тяжкості. До них відносять: тонкість, надмірну розтяжність та втрату еластичності шкіри. Потоншення шкіри призведе до частих травм, утворюються гематоми та синці, інфікується шкіра та утворюються рубці. Нестача колагену може вплинути й на інші тканини організму: виникнення аномалій очей, порушення роботи серця, діафрагми та кровоносних судин; ускладнення вагітності, розриву або випадінню матки [3].

Підозра на синдром Елерса-Данлоса спирається на симптоми і анамнез, що включає рвані рани, абсцеси й тонкі шрами. Для позитивного діагнозу будуть використовувати тест на розтяжність шкіри, аби оцінити її гіпереластичність, використовуючи індекс розтяжності шкіри за еталон. Для дослідження структури і щільності колагену може призначати біопсія шкіри.

Доступних ліків відсутні. Якщо виникають великі та глибокі розриви, рекомендується проведення хірургічного втручання. Невеликі ураження усувають за допомоги лазерної терапії. У випадку утворення великих виразок, потрібна пересадка шкіри. У випадку виникнення гігроми, проводять оперативне втручання, аби запобігти можливому запаленню, інфекції, абсцесу та виникнення гранульоматозу.

Дисплазія кульшового суглоба – це спадкове захворювання, при якому виникає аномалія розвитку кульшового суглоба. Симптоми патології: накульгування або ж кульгавість, особливо після фізичної активності; тварині важко вставати, лежати чи стрибати; обмежується рухливість та спостерігається скутість задніх кінцівок, а також біль чи дискомфорт в області стегна; може виникати клацання або скрегіт стегна при його русі.

Хвороба Віллебранта – спадковий розлад, що значно впливає на кровообіг тому, що для нього характерний дефіцит глікопротеїну, який забезпечує адгезію тромбоцитів до ендотелію судин при згортанні крові. Відповідно, нестача глікопротеїну призводить до частих кровотеч і важкого загоєння ран. Симптоми захворювання: кровоточивість ясен та носа; присутність крові у фекаліях та сечі; виникають синці на шкірі без видимих причин; надмірна кровотеча з незначної рани; надмірна вагінальна кровотеча при спеці або пологах; анемія [4]. Діагностику проводять за допомогою тесту, що базується у спостереженні скільки часу потрібно, щоб утворився згусток крові з невеликої ранки на яснах собаки. Цю процедуру проводить виключно лікар, який додатково проведе аналіз крові, аби з'ясувати відсоток фактора Віллебранда. Він також зробить ДНК-тест для виявлення собак з цими симптомами та носіїв захворювання. Лікування цього захворювання на сьогодні не існує, проте, симптоми можна контролювати з достатньо високою ефективністю завдяки лікам.

Ниркова телеангіектазія. Захворювання характеризується стійким розширенням дрібних кровоносних судин, а також слизових оболонок незапальної природи. Патологія може виникати спадково або через певні гормональні порушення. Дане генетичне відхилення призводить до розширення як просвіту, так і підвищення порозності кровоносних судин, а саме стінок капілярів у нирках, це може призвести до появи крові у сечі.

Висновки. Найбільш розповсюдженими захворюваннями які зустрічаються у представників породи Вельш коргі є ожиріння, волога екзема, дегенеративна мієлопатія, глаукома, синдром Елерса-Данлоса, дисплазія кульшового суглоба, хвороба Віллебранта, ниркова телеангіектазія. На жаль, розвитку більшості зазначених патологій неможливо зарадити, проте досягнення сучасної медицини дозволяє вчасно виявити та контролювати хворобу, максимально знизивши негативні впливи на організм.

Список використаних джерел

1. Хвороби коргі: веб-сайт. URL: <https://terra.vet/uk/news-uk/hvoroby-korgi/>
 2. Глаукома у собак: веб-сайт. URL: <https://www.zootovary.com/uk/glaukoma-sobak-s-74.html>
 3. Ehlers Danlos Syndrome in Dogs: веб-сайт. URL: <https://wagwalking.com/condition/ehlers-danlos-syndrome>
- Хвороба фон Віллебранда у собак: веб-сайт. URL: [Хвороба фон Віллебранда у собак | Mundo Perros](https://www.mundo-perros.com/health/ehlers-danlos-syndrome/)

ФАЛЬСИФІКАЦІЯ БДЖОЛИНОГО МЕДУ ТА МЕТОДИ ЇЇ ВИЗНАЧЕННЯ

Галина СКРИПКА, канд. вет. наук, асистент

Ольга НАЙДІЧ, канд. вет. наук, доцент

Ніна ДАНКЕВИЧ, канд. вет. наук, асистент

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Актуальність. Бджолиний мед є унікальним за своїм складом натуральним продуктом, який ми отримуємо під час переробки бджолами нектару, зібраного з медоносних рослин. Мед не тільки володіє високою поживністю але і використовується як підсолоджувач. Завдяки унікальному набору різноманітних компонентів мед має певний терапевтичний вплив на здоров'я людини та застосовується у медичній галузі. Також цей продукт використовується в багатьох сферах: кулінарній, косметологічній, фармацевтичній. Але, через високий попит, натуральний бджолиний мед дуже часто піддається фальсифікації різними шляхами через шахрайство недобросовісних бджолярів та виробників [1].

Згідно до Наказу №330 медом вважається натуральна солодка речовина, яка вироблена бджолами *Apis mellifera* методом поєднання з власними особливими речовинами нектару рослин або секреції живих частин рослин чи виділень комах, які смокчуть рослинний сік, з подальшим відкладанням його у стільники, де відбуваються процеси зневоднення, зберігання та дозрівання. Згідно цього ж документу: до меду, що маркується словом «мед», забороняється додавати інші харчові інгредієнти або харчові добавки, ніж мед.

Маніпуляції з якістю меду призводять до наявності в ньому різноманітних домішок, які можуть негативно вплинути на здоров'я споживача. Цей факт передбачає необхідність регулярної та ретельної ветеринарно-санітарної оцінки вказаного продукту.

Метою наших досліджень було проаналізувати проблему фальсифікації меду бджолиного натурального та визначити актуальні методи її виявлення.

Матеріали і методи. Під час досліджень нами було використано методи аналізу і синтезу, а також наукове узагальнення та порівняння даних як вітчизняних, так і закордонних наукових джерел.